

Шевченко А. А.

к. е. н., доцент кафедри економічної теорії і
економіки підприємства

Конопельська О.В.

Здобувачка спеціальності 051 «Економіка»
Одеський державний аграрний університет
м. Одеса, Україна

ІННОВАЦІЙНЕ ВІДНОВЛЕННЯ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ - СТРАТЕГІЧНА ДЕТЕРМІНАНТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ

Шкоду, яку нанесла агробізнесу України та країні в цілому війна, - важко переоцінити. Для агросфери це колосальні втрати, які вимірюються у десятках мільярдів доларів США. Прямі збитки сільського господарства України станом 2023 рік склали 8,7 млрд дол, а непрямі – 31,5 млрд дол (рис. 1).

Рис. 1. Прямі та непрямі збитки сільського господарства станом на 2023 рік

Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція
«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН Й ПЕРСПЕКТИВИ
ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ»

24 квітня 2024 року

Джерело: створено автором на основі джерела [1, с. 8-11]

Отже, як бачимо вплив війни на аграрний сектор є значним і негативним, тому стратегічний розвиток аграрної галузі України набуває нового значення. Постають важливі питання, які потребують вирішення вже зараз, за умов війни: куди рухатися аграрному сектору в умовах невизначеності, як збільшити ефективності виробництва, яким чином збільшити прибуток при високому рівні інфляції і т. п.

Економічний розвиток сільського господарства формується та забезпечується детермінантами, які мають тенденцію до змін, сили впливу в конкретний період часу або в конкретній ситуації [5].

Створення ефективного та конкурентоспроможного аграрного виробництва в Україні можливо за рахунок систематичної, комплексної інноваційної діяльності аграрних підприємств за усіма напрямками та виваженої державної інноваційної політики в країні [6].

Інноваційне відновлення в агробізнесі може суттєво підвищити його ефективність та конкурентоспроможність. Зв'язок відбуватиметься через підвищення продуктивності праці, оптимізацію витрат, підвищення якості продукції, адаптації до змін клімату, зміни ринків збуту та ін..

На нашу думку, за інноваціями майбутнє аграрного сектору України, саме вони здатні покращити діяльність аграрних підприємств. Основні напрями в інноваціях, які ми пропонуємо, представленні на рис. 2.

Серед чинників інноваційного відновлення [7] слід відмітити підвищення моральної та матеріальної мотивації персоналу, гнучкість у прийнятті рішень, використання технологій точного землеробства.

В сучасних умовах гостро відчувається проблема забезпечення персоналом і потрібні інноваційні підходи до вирішення її: створення безпечних умов праці, використання методу «комунікація як зменшення стресу», підтримка та визнання, встановлення реалістичних цілей та проведення відкритих діалогів.

Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція
«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН Й ПЕРСПЕКТИВИ
ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ»
24 квітня 2024 року

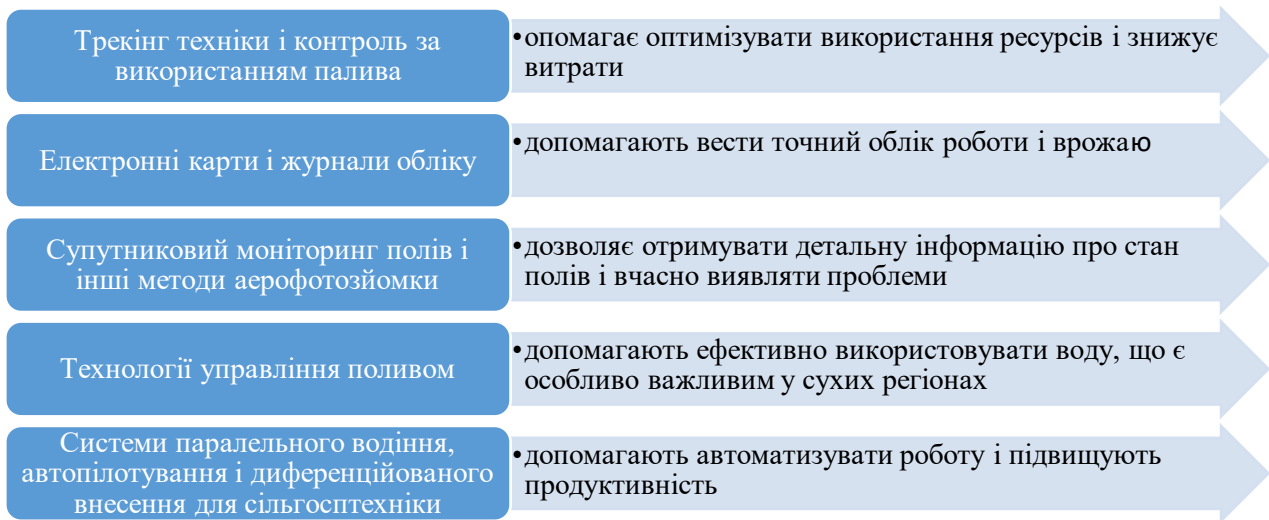

Рис. 2. Інноваційні технології для аграрного сектору України

Джерело: створено автором на основі джерела [3]

Гнучкість аграрного виробництва може стати важливим чинником у формуванні економічної безпеки України в умовах післявоєнного відродження. Аграріям необхідно реагувати на зміни в попиті на продукцію як на міжнародному так і на внутрішньому ринках з метою адаптації техніко – технологічних чинників виробництва.

Використання можливостей точного землеробства забезпечить в подальшому виробництво аграрної продукції на принципах ресурсозбереження та енергозбереження.

Майбутній розвиток агробізнесу має бути високотехнологічним і спрямованим на широке використання спектру можливостей біотехнологій, цифрової революції, діджиталізації, декарбонізації [2]. Застосування екологічних практик стане рушійною силою у збереженні природних ресурсів, що задіяні у виробництві аграрної продукції. Заслужовує на увагу і подальша активізація діяльності аграрних підприємств в органічному виробництві продукції. Технологічні процеси мають відбуватись з посиленням використання роботів та інтернету речей. Зростання продуктивності в управлінні виробничими

Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція
«ПІДПРИЄМНИЦТВО, ОБЛІК ТА ФІНАНСИ: СУЧАСНИЙ СТАН Й ПЕРСПЕКТИВИ
ПОВОЄННОГО ВІДРОДЖЕННЯ»

24 квітня 2024 року

процесами можливо підвищити за рахунок використання штучного інтелекту, хмарних сервісів та ін.

Інноваційне відновлення аграрного виробництва має бути спрямоване на зростання рівня урожайності с.-г. культур та продуктивності с.-г. тварин на основі виведення нових сортів с.-г. культур та порід тварин.

Напрями подальшого інноваційного розвитку аграрних підприємств мають бути зорієнтовані на принципи циркулярної економіки адже воєнна агресія нанесла шкоду суспільству, економіці і навколишньому середовищу [4]. Переробка відходів з подальшим використанням як альтернативних енергетичних ресурсів є ключовою детермінантою інноваційного відновлення у післявоєнний час.

Отже, війна нанесла колосальні збитки агробізнесу України, які вимірюються у десятках мільярдів доларів. І саме стратегічною детермінантою подальшого післявоєнного відродження аграрного бізнесу є його інноваційне відновлення.

Список використаних джерел

1. Agricultural War Damages, Losses, and Needs Review Issue 3. 2023
2. Жегус О.В., Давиденко В.В. Стратегічні імперативи інноваційного розвитку аграрного сектору України як основи його резильєнтності. *Економіка і суспільство*. Вип.61. 2024.
3. Залевська-Шишак А. Д., Фесун Ю. А. Роль агрохолдингів у впровадженні інновацій в аграрному секторі економіки України. *Ефективна економіка*. №1. 2021
4. Злотнік, М., & Ткачук, Б. (2022). Переваги впровадження циркулярної економіки для українських підприємств в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*, (45). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-36>
5. Шевченко А. А., Петренко О. П. Детермінанти економічного розвитку сільського господарства в Україні. *Modern Economics*. 2023. № 38 (2023). С. 186-193.
[URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/14385/1/shevchenko.pdf](https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/14385/1/shevchenko.pdf)

24 квітня 2024 року

6. Шевченко А.А., Петренко О.П., Добрянська Н.А. Інноваційний розвиток аграрних підприємств. Аграрний вісник Причорномор'я. 2017. С. 200-213. URL: <http://lib.osau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2707/1/Агроінновації%20як%20перспектива%20.pdf>

7. Шевченко А.А., Петренко О.П., Орлова В.О. Дослідження факторів впливу на ефективність діяльності сільськогосподарських підприємств в Україні. Scientific horizons. 2020. Том 23, №. 9. с. 68-77. URL: <https://sciencehorizon.com.ua/ru/journals/tom-23-9-2020/doslidzhyennya-faktorivvplivu-na-yefyektivnist-diyalnosti-silskogospodarskikh-pidpriyemstv-v-ukrayini>

Зюзіна А. Ю.

здобувач освітнього ступеня «Магістр»,
спеціальності 051 «Економіка»

Шевченко А. А.

к.е.н., доцент кафедри економічної теорії
і економіки підприємства

Одеський державний аграрний університет

м. Одеса, Україна

РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРУ ПІСЛЯ ВІЙНИ: СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ДО СТАЛОГО ЗРОСТАННЯ

Як аграрна країна з давніми сільськогосподарськими традиціями, Україна стикається з серйозними викликами внаслідок військового конфлікту. Незважаючи на ситуацію, що склалася, аграрний сектор залишається важливою складовою української економіки, яка забезпечує не лише продовольчу безпеку країни, а й надходження якісної сільськогосподарської продукції на європейський ринок. За таких непередбачуваних обставин надзвичайно